

درخواست از دنگ شیائوپینگ

فنگ لی جه

درخواست از دنگ شیائوپینگ

فنگ لی جه

توانا

TAVANA

آموزشکده آنلاین
برای جامعه مدنی ایران

e-collaborative

for civic education

آموزشگاه آنلاین
برای جامعه مدنی ایران

<http://www.tavaana.org>

پروژه

e-collaborative
for civic education

<http://www.eciviced.org>

درخواست از دنگ شیائوپینگ

Appeal To Deng Xiaoping

نویسنده: فنگ لی جه (Fang Lizhi)

مترجم: آموزشگاه توانا (آموزشگاه الکترونیکی برای جامعه مدنی ایران)

ناشر: E-Collaborative for Civic Education

نقاشی روی جلد: Dumpfes Rot, No.400

Painting by Wassily Kandinsky

© E-Collaborative for Civic Education 2019

e-collaborative for civic education

ECCE (E-Collaborative Civic Education) یک سازمان غیرانتفاعی در ایالات متحده آمریکا، تحت 501c3 است که از فن آوری اطلاعات و ارتباطات برای آموزش و ارتقای سطح شهروندی و زندگی سیاسی دموکراتیک استفاده می کند.

ما به عنوان بنیانگذاران و مدیران این سازمان اشتیاق عمیق مشترکی داریم که شکل دهنده ایده های جوامع باز است. همچنین برای ما، شهروند، دانش شهروندی، مسئولیت و وظیفه شهروندی یک فرد در محافظت از جامعه سیاسی دموکراتیک پایه و اساس کار است؛ همان طور که حقوق عام بشر که هر شهروندی باید از آن ها برخوردار باشد، اساسی و بنیادی هستند. ECCE دموکراسی را تنها نظام سیاسی قادر به تأمین طیف کاملی از آزادی های شهروندی و سیاسی برای تک تک شهروندان و امنیت برابری و عدالت می داند. ما دموکراسی را مجموعه ای از ارزش ها، نهادها و فرایندها می دانیم که مبشر صلح، توسعه، تحمل و مدارا، تکررگویی و جوامعی شایسته سالار است که به کرامت انسانی و دستاوردهای انسانی ارجح می گذارند.

ما پروژه اصلی ECCE یعنی «آموزشکده توانا: آموزشکده مجازی برای جامعه مدنی ایران» را در سال ۲۰۱۰ تأسیس کردیم. آموزشکده توانا در ارایه منابع و آموزش در دنیای مجازی در ایران، یک نهاد پیشرو است. توانا با ارایه دوره های آموزشی زنده در حین حفظ امنیت و با ناشناس ماندن دانشجویان، به یک جامعه آموزشی قابل اعتماد برای دانشجویان در سراسر کشور تبدیل شده است. این دروس در موضوعاتی متنوع مانند نهادهای دموکراتیک، امنیت دیجیتال، حقوق زنان، وب نویسی، جدایی دین و دولت و توانایی های رهبری ارایه می شوند. آموزشکده توانا آموزش زنده دروس و سمینارهای مجازی را با برنامه هایی مثل مطالعات موردی در جنبش های اجتماعی و گذارهای دموکراتیک، مصاحبه با فعالان و روشنفکران، دستورالعمل های خودآموز، کتابخانه مطالب توصیفی، ابزارهای کمکی و راهنمایی برای آموزشگران ایرانی و حمایت مداوم و ارایه مشاوره آموزشی برای دانشجویان تکمیل کرده است.

تلاش ما برای توسعه توانایی های آموزشکده توانا متوجه گردآوردن بهترین متفکران ایرانی و صداهای حذف شده است. به همین ترتیب، به دنبال انتشار و ارتقای آثار مکتوب روشنفکران ایرانی هستیم که ایده های آنان در جمهوری اسلامی ممنوع شده است.

یکی از نقاط تمرکز تلاش توانا، ترجمه متون کلاسیک دموکراسی و مقالات معاصر در این باره و نیز ترجمه آثار مرتبط با جامعه مدنی، حقوق بشر، حاکمیت قانون، روزنامه نگاری، کنشگری و فن آوری اطلاعات و ارتباطات است. امید ما این است که این متون بتواند سهمی در غنای فردی هموطنان ایرانی و بساختن نهادهای دموکراتیک و جامعه ای باز در ایران داشته باشد.

سپاسگزار بازتاب نظرات و پیشنهادهای شما

مریم معمارصادقی

اکبر عطری

M. Memar Sadeghi

Akbar Attari

مقدمه

در تاریخ ۶ ژانویه ۱۹۸۹ فنگ لیجه^۱ در نامه‌ای سرگشاده به دنگ شیائوپینگ^۲، رهبر چین، از او تقاضا کرد وی جینگ‌شنگ^۳ و سایر زندانیان سیاسی را آزاد کند. چنین حرکتی مستلزم شهامت بی‌نظیری بود؛ زیرا در تاریخ چین کمونیست سابقه نداشت یک

۱- Fang Lizhi (۱۹۳۶ - ۲۰۱۲) متخصص فیزیک نجومی و از مخالفان حزب کمونیست چین بود که به دنبال حوادث میدان تیان‌آمن (در ماه آوریل ۱۹۸۹) همراه با همسرش به سفارت آمریکا در چین پناهنده شد و پس از نزدیک به یک سال اقامت در آن سفارت موفق به ترک کشور شد (ژوئن ۱۹۹۰). او پس از آن تا زمان مرگش (دلیل مرگ او هرگز فاش نشد) که در آوریل سال ۲۰۱۲ در ایالت آریزونا رخ داد، در انگلستان و ایالات متحده آمریکا به کار تدریس و تحقیق پرداخت.

۲- Deng Xiaoping (۱۹۰۴ - ۱۹۹۷) سیاستمدار و شخصیت برجسته چین از ۱۹۷۸ تا ۱۹۸۹ بود. پس از مرگ مائو تسه تونگ، دنگ شیائوپینگ دست به اصلاحات عمیق اقتصادی زد و دروازه‌های چین را برای سرمایه‌گذاری‌های خارجی و حضور چین در عرصه بازار جهانی گشود.

۳- Wei Jingsheng (۱۹۵۰ -) فعال سیاسی که برای تحقق دموکراسی در چین فعالیت کرد. او به دلیل نوشتن مقاله معروف «دموکراسی: رکن پنجم تجدد» در سال ۱۹۷۹ به اتهام ضد انقلابی بودن بازداشت شد و تا سال ۱۹۹۳ در زندان بود. سپس مدت کوتاهی آزاد شد ولی به دلیل ادامه فعالیت سیاسی و مصاحبه کردن با روزنامه‌نگاران خارجی دوباره بازداشت شد و از سال ۱۹۹۴ تا سال ۱۹۹۷ در زندان به سر برد. او سپس به دلایل پزشکی آزاد شد و به آمریکا مهاجرت کرد. وی جینگ‌شنگ در آمریکا «بنیاد وی جینگ‌شنگ» را تأسیس کرد که هدفش بهبود وضعیت حقوق بشر در چین و دموکراتیزه کردن این کشور است.

مخالف سیاسی مستقیماً از طریق یک نامه سرگشاده رهبر کشور را مخاطب قرار دهد و او را به مبارزه بطلبد. اما فنگ لیچه یک مخالف عادی نبود؛ او از دهه پنجاه میلادی انتقاد از مائوئیسم را آغاز کرده بود و در سال‌های ۱۹۵۷، ۱۹۶۶ و ۱۹۸۷ از حزب کمونیست اخراج شده بود.

فنگ لیچه متخصص فیزیک نجومی بود و به دلیل تحقیقاتش در علم ستاره‌شناسی، در جهان شناخته شده بود. او در سال ۱۹۸۵ به سمت معاون ریاست دانشگاه کدا^۴، دانشگاه علوم و تکنولوژی در شهر حفی در ایالت آنهویی^۵ منصوب شده بود. به دنبال اعتراضات دانشجویی در دسامبر ۱۹۸۶، که در آن تظاهرات کنندگان خواستار دموکراسی و رعایت حقوق بشر شده بودند، لیچه به اتهام برانگیختن دانشجویان و تشویق آن‌ها به اعتراض از کار برکنار و سپس از حزب کمونیست چین اخراج شد، اما دیری نپایید که به عنوان شخصیت پشیمان در میان مخالفان حکومت چین شناخته شد و حتی عنوان «ساخاروف چین»^۶ به او داده شد.

ابتکار فنگ لیچه در نوشتن این نامه سرگشاده به سرعت موجب تشویق سایر مخالفان سرشناس به ابراز علنی پشتیبانی از زندانیان سیاسی و درخواست عفو آن‌ها شد. ظرف چند هفته اساتید برجسته دانشگاه، هنرمندان و نویسندگان سرشناس سه نامه سرگشاده دیگر به دولت نوشتند. این اولین بار بود که روشنفکران چین مطالبات خود را مستقیماً به رهبر چین ارجاع می‌دادند. برگردان نامه سرگشاده فنگ لیچه به دنگ شیائوپینگ در ادامه می‌آید.

۴- این دانشگاه زیر نظر مستقیم آکادمی علوم چین فعالیت می‌کند و از برجسته‌ترین دانشگاه‌های چین و عضو گروه موسوم به C9 است (گروه C9 مشتمل بر ۹ دانشگاه برتر چین است؛ معادل Ivy League در ایالات متحده آمریکا).

۵ Hefei مهم‌ترین شهر استان آنهویی (Anhui) و مرکز سیاسی، اقتصادی و فرهنگی این استان است که در شرق چین واقع شده است.

۶ - Andrei Dmitrievich Sakharov (۱۹۲۱ - ۱۹۸۹) فیزیکدان اتمی روس و شخصیتی که برای خلع سلاح اتمی، صلح و حقوق بشر مبارزه کرد. او در سال ۱۹۷۵ برنده جایزه صلح نوبل شد.

درخواست از دنگ شیائوپینگ

پرزیدنت دنگ عزیز!

امسال چهلمین سالگرد تاسیس جمهوری خلق چین و هفتادمین سالگرد جنبش ۴ مه^۷ است. امروز مردم بیش از هر زمان دیگری نگران حال و آینده‌اند و مشتاقانه سالگرد این دو رویداد را فرصتی تازه برای تجدید امید تلقی می‌کنند. به همین سبب اجازه می‌خواهم صادقانه پیشنهاد کنم که با استفاده از این موقعیت در چین عفو عمومی اعلام کنید و به‌خصوص وی جینگ‌شنگ و همه زندانیان سیاسی دیگر را آزاد کنید. درباره جینگ‌شنگ هر آنچه فکر کنید، او اکنون ده سال از عمر خود را در زندان سپری کرده است. به باور من آزاد کردنش از زندان بر اذهان مردم اثر مثبت خواهد گذاشت. امسال هجدهمین سالگرد انقلاب فرانسه است؛ انقلابی که مظهر آزادی، برابری و

The May Fourth Movement یا جنبش ۴ مه (۱۹۱۵ - ۱۹۲۱) یک جنبش فرهنگی و سیاسی بود که با شرکت دانشجویان در تاریخ ۴ مه ۱۹۱۹ آغاز شد و موضوع آن اعتراض به پاسخ خفت‌بار دولت چین به عهدنامه ورسای (مهم‌ترین عهدنامه‌ای که در پایان جنگ اول جهانی منعقد شد) و واگذاری بخشی از اراضی چین (که آلمان آن‌ها را رها کرده بود) به کشور ژاپن بود. این تظاهرات موجب برانگیختن اعتراضات ملی و بروز احساسات ناسیونالیستی در چین شد و دغدغه سیاست را از حوزه نخبگان و روشنفکران خارج کرد و به مردم عادی تعمیم داد.

برادری بود. دیدگاه ما به آن انقلاب هر آنچه که باشد، میراث پایدار آن برای بشریت احترام به انسان بود. با چنین نگاهی به وضعیت فعلی در کشور تقاضا می‌کنم درخواست مرا بررسی کنید تا به این فرصت تاریخی، در آغاز عصری نو، اهمیتی نو ببخشید.

